

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА НАБЛЮДЕНИЕ
НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПИРО 2021-2027 Г.
НА ОБЩИНА ЛЪКИ ЗА ПЕРИОДА
01.01.2023 - 31.12.2023 Г.

СЪДЪРЖАНИЕ

Списък на фигурите	2
Списък на таблиците.....	2
Списък на използваните съкращения.....	3
1. Въведение.....	4
2. Общи условия за изпълнение на ПИРО 2021-2027 и в частност промените в социално-икономическите условия на общината	6
2.1. Демографско развитие на общината	6
2.2. Икономическо развитие на общината	8
2.3. Пазар на труда в общината.....	9
2.4. Социално развитие	10
3. Постигнат напредък по изпълнението на целите и приоритетите на интегрирано развитие на общината въз основа на индикаторите за наблюдение.....	12
4. Действия, предприети от компетентните органи с цел осигуряване на ефективност и ефикасност при изпълнението на ПИРО.....	17
5. Изпълнение на проекти, допринасящи за постигане на целите и приоритетите на ПИРО с размера на усвоените средства за отчетния период и източниците на тяхното финансиране.....	19
6. Заключение и предложения за подобряване на резултатите от наблюдението на ПИРО	25
7. Приложения.....	27

СПИСЪК НА ФИГУРИТЕ

Фигура 1. Хронология на разработването и отчитането на ПИРО	5
Фигура 2. Индикативна стойност и реално изплатени средства по проекти в община Лъки, по приоритети за 2023 г.	20
Фигура 3. Средна стойност на текущите и изпълнени през 2023 година проекти (по индикативни стойности) по заложен приоритет.....	22
Фигура 4. Разпределение на реално изплатените средства според източника на финансиране за 2023 г.	23
Фигура 5. Принос на приоритетите към общото изпълнение на ПИРО за 2023 година.....	24

СПИСЪК НА ТАБЛИЦИТЕ

Таблица 1. Основни демографски показатели за Община Лъки и област Пловдив за 2021 и 2022 г.	8
Таблица 2. Ключови икономически показатели на община Лъки и област Пловдив	9
Таблица 3. Състояние на пазара на труда в община Лъки по данни на Агенция по заетостта	10
Таблица 4. Ключови показатели в областта на образованието	11
Таблица 5. Ключови показатели в областта на здравеопазването	11
Таблица 6. Социални услуги в община Лъки и техният капацитет към 2023 г	11
Таблица 7. Постигнат напредък по индикаторите за резултат на ПИРО към 2023 година.	13
Таблица 8. Постигнат напредък по индикаторите за продукт на ПИРО към 2023 година.....	15
Таблица 9. Реално финансово изпълнение по приоритети за 2023 г. спрямо заложеното в ПИРО	23

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

БЕЛ	Български език и литература
ВиК	Водоснабдяване и Канализация
ГД	Годишен доклад
ДБТ	Дирекция „Бюро по труда“
ДМА	Дълготрайни материални активи
ДСП	Дирекция „Социално подпомагане“
ЕСИФ	Европейските структурни и инвестиционни фондове
ЗНЗ	Закон за насърчаване на заетостта
ЗРР	Закон за регионално развитие
ИПИ	Институт за пазарна икономика
ИСУН	Информационна система за управление и наблюдение на Структурните инструменти на ЕС в България
МИГ	Местна инициативна група
МО	Междинна оценка
МОН	Министерство на образованието и науката
НВО	Национално външно оценяване
НСИ	Национален статистически институт
ОБ	Общински бюджет
ОП	Оперативна програма
ОПОС	Оперативна програма „Околна среда“ 2014-2020
ПИРО	Плана за интегрирано развитие на община
ПМС	Постановление на Министерски съвет
ПО	Последваща оценка
ППЗРР	Правилник за прилагане на Закона за регионалното развитие
ПРСР	Програма за развитие на селските райони
ПУП	Подробен устройствен план
РСУО	Регионално сдружение за управление на отпадъците
ЦБ	Централен бюджет

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Планът за интегрирано развитие на община (ПИРО) Лъки за периода 2021-2027 г. е основополагащ, стратегически документ и важен инструмент при формирането и провеждането на устойчиво и балансирано местно развитие в посочената територия. Документът очертава средносрочната перспектива за икономическо, социално, инфраструктурно и екологично развитие на общината за период от седем години. ПИРО продължава традицията на общинските планове за развитие да определя бъдещото социално-икономическо развитие на общината.

Изпълнението на заложените в плана мерки, инициативи и конкретни проекти за развитие се отчитат чрез годишни доклади за наблюдение на изпълнението на Плана за интегрирано развитие на общината, съгласно чл. 72, ал. 2 от Правилника за прилагане на Закона за регионалното развитие. Основа за изготвянето на докладите е информацията, която се събира чрез действащата в Общината система за наблюдение и оценка на плана.

Целта на годишния доклад е да обобщи постигнатото през календарната година и да оцени доколко ефективно и ефикасно е изразходван публичният ресурс, отчитайки социално-икономическата среда през съответната година, и при необходимост да отправи препоръки за предприемане на действия за корекция на процесите по планиране, програмиране и ресурсно осигуряване за развитието на общината.

Изготвените годишни доклади от своя страна са основа за разработването на междинната и последващата оценки на ПИРО, поради което те самостоятелно се явяват важен елемент от системата за наблюдение и оценка на плана.

Предмет на наблюдение и оценка на годишния доклад е постигането на заложените в ПИРО цели и приоритети както по отношение на финансирането, така и по отношение на постигнатия напредък по дефинираните индикатори за наблюдение. В доклада още се прави преглед и оценка на извършените дейности, свързани с информирането и запознаването на широк кръг от заинтересовани страни относно изпълнението на ПИРО, включително конкретните проекти към него.

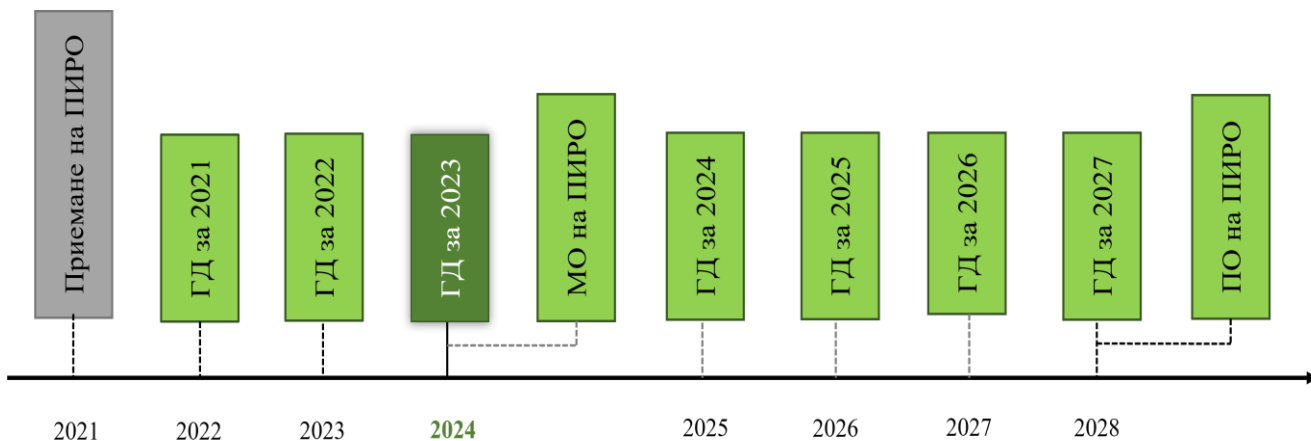
Съгласно чл. 22 от Закона за регионалното развитие кметът на общината *„ръководи, организира и контролира дейността по изпълнението на плана за интегрирано развитие на общината“* в т.ч. *„представя годишен доклад за наблюдение на изпълнението на плана за интегрирано развитие на общината за одобряване от общинския съвет“*. Кметът е натоварен и с функцията да *„осигурява публичност и прозрачност на плана за интегрирано развитие на общината, както и на действията по реализацията му“*.

Съгласно Правилника за прилагане на Закона за регионалното развитие (ППЗРР), в цялостния процес на наблюдение и оценка, при спазване на принципа за партньорство участват: общинският съвет, кметът на общината, кметовете на кметства и кметските наместници, общинската администрация, социалните и икономическите партньори, неправителствените организации, представителите на гражданските общности в общината.

Годишният доклад се одобрява от общински съвет по предложение на кмета на общината.

След одобряването на доклада той се публикува на сайта на Общината и се предприемат действия за осигуряване на неговата публичност и достъпност от всички заинтересовани лица.

Фигура 1. Хронология на разработването и отчитането на ПИРО

Настоящият доклад в хронологичен ред е **третият документ**, който следва да бъде изработен за периода от 2021 г. (когато е приет настоящият ПИРО) до 2028 г. (когато следва да се изготви последният годишен доклад и да се направи обобщена последваща оценка на постигнатото от ПИРО). Докладът представя резултатите от наблюдението на изпълнението на ПИРО 2021-2027 г. на община Лъки за периода 01.01.2023-31.12.2023 г. Документът е разработен в съответствие с изискванията на Закона за регионално развитие и Правилника за неговото прилагане и следва да служи за основа при извършването на предстоящата междинна оценка на ПИРО, която се очаква да бъде направена през настоящата 2024 година.

В процеса на разработване на доклада са използвани следните **информационни източници**:

- План за интегрирано развитие на община Лъки за периода 2021–2027 година;
- Отчет за капиталовите разходи на Общината за 2023 г.;
- Други справки и отчети на Община Лъки;
- Попълнени въпросници от страната на общинските служители;
- Текуща статистика на НСИ;
- Информационна система за управление и наблюдение на Структурните инструменти на ЕС в България (ИСУН);
- Официалната интернет страница на Община Лъки;
- Друга информация и данни, предоставени от Община Лъки, Областна дирекция „Земеделие“, Областно пътно управление, Регионално управление на образованието, Дирекция „Бюро по труда“ и експлоатационните дружества.

При изработването на настоящия доклад следва да се отбележи, че съществуват обективни ограничения по отношение на част от данните, използвани в него. Националната статистика не разполага с по-актуални данни към момента на разработването му. За да бъдат съпоставени отчетените стойности на показателите за 2022 г., са използвани данни от 2021 г.

Навсякъде в доклада са използвани последните налични данни от различните институции, като това е упоменато в съответната графика или текст.

2. ОБЩИ УСЛОВИЯ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПИРО 2021-2027 И В ЧАСТНОСТ ПРОМЕНЕТЕ В СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКИТЕ УСЛОВИЯ НА ОБЩИНАТА

Общите условия за изпълнението на ПИРО, съгласно Закона за регионалното развитие (ЗРР) могат да бъдат класифицирани по отношение на факторите, които влияят върху актуализацията му. Съгласно чл. 22 от ППЗРР, приет с ПМС 183 от 04.08.2020 г., те са:

- съществени промени на икономическите и социалните условия в общината;
- промени в свързаното национално законодателство или в правото на ЕС;
- при съществени промени в национални или секторни стратегии, концепции и програми, влияещи върху изпълнението на плана;
- при приемане или изменение на бюджета на общината и утвърждаване на индикативните разчети за средствата от Европейския съюз (в този случай се актуализира и програмата за реализиране на плана).

Икономическите и социални условия през 2023 г. се характеризират с по-ниски нива на годишната инфлация в страната (4,7%). Ефектите от политическите противоречия могат да се обобщят с назначаването на служебен кабинет, провеждането на поредните парламентарни избори, последвалото ротационно правителство, както и провеждането на местните избори. Тази усложнена политическа обстановка и късният прием на националния бюджет за 2023 г., изправи българските общини пред предизвикателство, свързано с неяснота при планирането на местните бюджети. Това наруши ритъма на работа както на държавната, така и на местната администрации.

През изминалата 2023 година Община Лъки се фокусира върху реализирането на проекти, свързани с възстановяването и изграждането на подпорни стени в населените места. Също така са подадени немалко проекти за енергийно обновяване и подобряване на енергийните характеристики на многофамилни жилищни сгради, по Националния план за възстановяване и устойчивост, но по тях не са подписани договори за безвъзмездна финансова помощ и поради недостиг на финансов ресурс проектите попадат в резервния списък, очаквайки евентуалното си класиране.

По отношение на **свързаното национално законодателство и правото на ЕС** през 2023 година не са настъпили промени. ПИРО Лъки 2021-2027 е изработен и към момента отговаря на условията на ЗРР и другите актуални, действащи нормативни актове.

Няма осъществени **промени в секторни стратегии и програми**, които оказват влияние върху изпълнението на ПИРО.

В следващите подточки са представени основни изводи и данни за социално-икономическото състояние на общината, които разкриват промените от приемането на ПИРО до настоящия момент. Направени са сравнения между стойностите, използвани в Годишния доклад за 2022 г. и актуалните данни, за да се проследят какви са настъпилите промени и тяхната посока. Където е възможно са посочени и референтни стойности за област Пловдив.

2.1. ДЕМОГРАФСКО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНАТА

Използваните данни за анализ на демографското и социалното развитие (с изключение на предоставените социални услуги) в общината са на база последните налични данни, използвани в Годишния доклад за наблюдение изпълнението на ПИРО за 2022 г. и актуалните такива от НСИ за 2022 г. Настоящият годишен доклад се изработва през месец март и поради

тази причина националната статистика не разполага с по-актуални статистически данни, тъй като те се публикуват през месец април.

Периодът обхваща събитията след извънредната епидемична обстановка от Covid-19, както и извършеното национално преброяване на населението през 2021 г. Тези фактори оказват силно влияние предимно върху показателите, отразяващи демографското развитие на община Лъки.

Тревожен факт е и случващата се демографска промяна в страната, която се изразява във все по-ниски нива на раждаемост, по-висока смъртност, застаряване на населението и интензивни миграционни процеси. Това влияе върху продължаващото обезлюдяване на голяма част от териториите в страната.

Тези неблагоприятни процеси описват и ситуацията в община Лъки. Населението намалява със 7,11% в периода 2021-2022 г., което е с 2,64 единици над стойността на показателя за област Пловдив, а от приемането на ПИРО Лъки (2020 г.) – с 252 души. Населението на община Лъки е 0,34% от общото население в област Пловдив. Тези данни ни показват, че сходно с тенденциите в страната, демографската ситуация в община Лъки продължава да се влошава. Този спад в броя на населението, обхваща основно хората в трудоспособна възраст, който намаляват с 11,85% (-158 души). Запазва се негативната тенденция за естественото намаляване на населението, като при сравнение на коефициента на естествен прираст между 2021 г. (-23,43 ‰) и 2022 г. (-21,02 ‰) се забелязва, че има подобрене от 2,41 промила. Това се дължи на по-високата раждаемост през 2022 г. (14 новородени), в сравнение с 2021 г. (5 новородени), тъй като смъртността запазва същите нива и през двете години (59 починали). На областно ниво се забелязва обратната тенденция по отношение на естествения прираст. В област Пловдив през 2022 г. новородените са по-малко спрямо 2021 г., но тук факторът, който оказва влияние е по-ниската смъртност през 2022 г., в сравнение с 2021 г.

Коефициентът на механичен прираст през 2022 г. (-11,68 ‰) отново отразява, че община Лъки все още не е привлекателна дестинация, като стойността му бележи подобрене от 3,07 ‰ спрямо 2021 г. (-14,75 ‰). Това е в полза на по-малкия брой на изселените се лица (59 д.) през 2022 г. (за справка през 2021 г. те са 73 д.).

Бързият темп, с който населението застарява, дестабилизира социалните системи и също така затруднява икономическия растеж. Коефициентът на възрастова зависимост, измерващ броя на лицата от населението в „зависимите“ възрасти (населението под 15 и на 65 и повече години) на 100 лица от населението в „независимите“ възрасти (от 15 до 64 години) се увеличава на 68,05%, което отбелязва среден ръст от 7,2% спрямо 2021 г. В допълнение, коефициентът на демографско заместване, показващ отношението на лицата в трудоспособна възраст между 15-19 г. и 60-64 г., е спаднал с -3,92%. Коефициентът на демографско заместване е с неблагоприятна стойност, която през 2022 г. разкрива, че всеки 100 души, излизащи от трудоспособна възраст, биват заместени от 21 „млади“ хора.

Изводът, който може да се направи от разгледаните показатели, е че няма напредък в посока преодоляване на негативните демографски тенденции и проблеми, които остават на дневен ред пред община Лъки. Това от своя страна оказва влияние върху качествените и количествените характеристики на трудовия ресурс в общината, респективно на пазара на труда и икономическото развитие. Запазването на тази силно негативна тенденция би имало сериозно отражение в общината в бъдеще.

Таблица 1. Основни демографски показатели за Община Лъки и област Пловдив за 2021 и 2022 г.

Показател	Мярка	Община Лъки			Област Пловдив		
		2021	2022	Дизм.	2021	2022	Дизм.
Население към 31.12. - общо	брой	2 305	2 141	-7,11%	662 907	631 516	-4,74%
Под трудоспособна възраст	брой	159	164	3,14%	105 779	99 433	-6,00%
В трудоспособна възраст	брой	1 333	1 175	-11,85%	401 596	373 738	-6,94%
Над трудоспособна възраст	брой	813	802	-1,35%	155 532	158 345	1,81%
Коефициент на естествен прираст (на 1 000 души от населението)	%	-23,4	-21,02	2,41	-11,28	-7,55	3,74
Коефициент на механичен прираст (вътрешна миграция)	%	-14,75	-11,68	3,07	6,02	7,02	1,00
Дял на под трудоспособното население от общото население	%	6,90	7,66	0,76%	15,96	15,75	-0,21%
Коефициент на възрастова зависимост (отношение между лицата в „зависимите“ възрасти (населението под 15 и на 65 и повече години) и в „независимите“ възрасти (от 15 до 64 години))	%	60,85	68,05	7,20%	55,57	58,92	3,34%
Коефициент на демографско заместване (отношение на населението във възрастовата група 15-19 и възрастовата група 60-64)	%	25,10	21,19	-3,92%	69,83	66,89	-2,94%

Източник: НСИ и собствени изчисления

2.2. ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНАТА

Развитието на икономиката на община Лъки в периода 2021-2022 г. може да се проследи чрез ключови икономически показатели като броя на предприятията, заетите в тях лица, стойностите на произведената продукция, нетните приходи от продажби, както и направените разходи за придобиване на ДМА. В икономиката на община Лъки през 2022 г. водещото място отново заема първичният сектор, като с най-голям принос към общинската икономика са добивната промишленост и преработващата промишленост.

Според официалните статистически данни на НСИ заетите лица в предприятията намаляват с 33 души, а броят на предприятията намалява с две. В община Лъки основно преобладават микро предприятията, които са 93,1% от нефинансовите предприятия (81 бр.). Данните за броя на малките и средни предприятия са конфиденциални, а големи нефинансови предприятия на територията на общината няма. През 2022 г. предприятията в община Лъки (87) са 0,2% от общия брой на предприятията в област Пловдив (43 456).

При стойностите на показателите „Произведена продукция“ и „Нетни приходи от продажби“ в общината се регистрира ръст, съответно с 22% (16 726 хил. лв.) и 21,3% (16 782 хил. лв.). Стойността на произведената продукция в община Лъки през 2022 г. е 0,3% от произведената продукция на областно ниво (28 753,56 хил. лв.). На областно ниво не са налични данни за нетните приходи от продажби.

С наличната информация за 2022 г. се отчита драстичен спад на разходите за придобиване на дълготрайни материални активи (РДМА), с 49,2% (2 787 хил. лв.) спрямо

предходната 2021 г. Не са осъществени преки чуждестранни инвестиции както за 2022 г., така и за предходната 2021 г.

Една от основните икономически дейности за община Лъки, както се спомена е добивната промишленост, която формира 79,1% от произведената продукция и 76% от нетните приходи в общината. Втората по важност икономическа дейност е преработващата промишленост, като тя осигурява 15% от произведената продукция, 15% от нетните приходи и обхваща 16% от предприятията в община Лъки. 79,4% от заетите лица са в секторите на добивната и преработващата промишлености, които през 2022 г. осигуряват работа на 510 лица.

В сектора на „Селско, горско и рибно стопанство“ броят на предприятията през 2022 г. се увеличава на 5 и осигурява заетост за 8 лица. Приносът на този сектор към местната икономика е по-малък – 0,5% от общата стойност на продукцията в общината и 0,6% от нетните приходи от продажби. Последните актуални данни от 2022 г. показват, че сектора не е стълб в икономическото развитие на община Лъки.

Таблица 2. Ключови икономически показатели на община Лъки и област Пловдив

Показател	Мярка	Община Лъки			Област Пловдив		
		2021	2022	Дизм.	2021	2022	Дизм.
Брой предприятия	брой	89	87	-2 (2,25%)	39 795	43 456	3 661 (9,2%)
Заети лица	брой	678	642	-36 (-5,31%)	282 300	267 700	-14 600 (-5,17%)
Произведена продукция	хил. лв.	75 990	92 716	16 726 (22,01%)	21 463 412	28 753 557	7 290 165 (33,97%)
Нетни приходи от продажби	хил. лв.	78 777	95 559	16 782 (21,3%)	-	-	-
Разходи за придобиване на ДМА	хил. лв.	5 486	2 787	-2 699 (-49,2%)	2 245 569	2 925 419	679 850 (30,28%)

Източник: Община Лъки, НСИ, собствени изчисления

Регистрираните земеделски стопанства за стопанската 2022-2023 г. са 13, като според дейностите 6 от тях са насочени към растениевъдство, 3 към животновъдство и 4 от тях са ориентирани към растениевъдството и животновъдството. В община Лъки през 2022-2023 г. се отглеждат предимно овце (330 бр.), говеда и биволи (34 бр.) и пчелни семейства (63 бр.).

Обработваемата земеделска земя през 2023 г. е 4 112 ха., като към нея са включени площите, заети от ливади и пасища (3 270,1 ха.), а необработваемата земеделска земя е 849,4 ха. Земеделските култури, отглеждани през 2023 г., са: картофи, сливи, орехи, малини, като най-много са засадените площи с картофи. Площите, заети с трайни насаждения от сливи (0,3 ха.), орехи (0,1 ха.) и малини (3,1 ха.), са общо 3,5 ха.

2.3. ПАЗАР НА ТРУДА В ОБЩИНАТА

Данните от Дирекция „Бюро по труда“ – Асеновград, показват **увеличаване на регистрираната безработица** и липса на разкрити нови работни места в община Лъки през 2023 г. Коефициентът на безработица се увеличава с 1,8 процентни пункта в периода 2022-2023 г.

През 2023 година няма сключени договори с работодатели по мерките за насърчаване на заетостта, включително по ОП „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020 и Програма „Развитие на човешките ресурси“ 2021-2027 г. Не е регистрирана заетост на безработни лица,

включени в заетост по насърчителни мерки от ЗНЗ, през 2023 г. Също така за разглеждания период няма заети и безработни лица, които да са участвали в квалификационни и преквалификационни курсове или за повишаване на професионалната квалификация. През 2023 г. са включени **3 продължително безработни лица** в *Програма за обучение и заетост на продължително безработни лица, Компонент 2*, който е насочен към наемане на безработни лица за работа в аварийни групи за неотложни действия по предотвратяване и/или преодоляване на последствията от аварии и природни бедствия.

Средната брутна работна заплата в община Лъки за 2022 г. отчита ръст от 15,87% и достига до 17 850 лв. или с 2 445 лв. по-висока спрямо 2021 г. (15 405 лв.). Това увеличение е благоприятно за социално-икономическата среда, тъй като то успява да изпревари нивото на средногодишната инфлация (15,3%).

Заетостта отбелязва намаление от 2021 г. с 5,31%, когато заетите в местната икономика са били 678 души, а към 2022 г. техният брой е 642, което е спад с 36 лица. Това се дължи както на смъртността, така и на ниския механичен прираст за 2022 г.

Таблица 3. Състояние на пазара на труда в община Лъки по данни на Агенция по заетостта

Показател	Мярка	Година	
		2022	2023
Регистрирани безработни лица (общо)	брой	31	35
Разкрити нови работни места	брой	0	0
Коефициент на безработица	%	2,4	4,2

Източник: ДБТ – Асеновград

2.4. СОЦИАЛНО РАЗВИТИЕ

Върху социално-икономическото развитие пряко въздействие оказва образователната структура на населението, тъй като от образователния ценз на хората зависи трудовото им участие на пазара на труда. През учебната 2022/2023 година не се регистрират съществени изменения в образователната инфраструктура на общинско ниво. Броят на детските градини остава непроменен, като осигурява достатъчно места за записване на всички желаещи. Броят на децата, посещаващи тези образователни заведения, се увеличава със 7 и достига 46 деца. Педагогическият персонал в детските градини остава непроменен. На областно ниво се забелязват противоположни на общинското ниво изменения – педагогическия персонал намалява (-74 д.); групите в детските градини са с 39 по-малко; местата в детските градини също намаляват.

По данни на НСИ се регистрира спад на броя на учащите с 11 ученици. Според получената информация от Регионално управление на образованието – Пловдив, заминалите в чужбина деца са 5. Няма ученици, които да попадат в групата „изложени на риск“. В периода 03.11.2023-01.12.2023 г., в съответствие с *Механизма за обхващане и задържане в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст*, е осъществено физическо посещение на адрес за 4 деца.

Основните показатели в сферата на образованието са представени обобщено в следващата таблица. За референция са приложени и стойностите за област Пловдив. Важно уточнение е, че към момента на разработването на доклада, за броя на учителите не са налични актуални данни за учебната 2022/2023 г.

Таблица 4. Ключови показатели в областта на образованието

Показател	Мярка	Община Лъки		Област Пловдив
		2021/2022	2022/2023	2022/2023
Детски градини	брой	1	1	166
Педагогически персонал в детските градини	брой	4	4	1 835
Групи в детски градини	брой	2	2	825
Места на 100 деца в детските градини	брой	226	244	93
Деца в детските градини	брой	39	46	21 984
Места в детските градини	брой	88	112	20 439
Училища на територията на общината	брой	1	1	192
Учители в общообразователните и специални училища	брой	20	-	-
Учащи в общообразователните и специалните училища	брой	96	85	53 324

Източник: НСИ

Ключовите показатели относно здравеопазването в общината не отчитат сериозни изменения в стойностите между 2021 г. и 2022 г. На общинско ниво има двама общопрактикуващи лекари, като тяхната натовареност (обслуженото население на един специалист) намалява успоредно с намаляващото население. Лекарите по дентална медицина също са двама, като при тях също е характерна тенденцията за намаляване на натовареността и причината отново е свързана с намаляващия брой на населението. Към 2022 г. продължава функционирането на детската ясла на територията на общината, като броят на местата остава непроменен, а броят на децата в нея намалява с 2 деца.

Таблица 5. Ключови показатели в областта на здравеопазването

Показател	Мярка	Община Лъки		Област Пловдив
		2021	2022	2022
Детски ясли	брой	1	1	75
Места в детските ясли	брой	16	16	3 081
Деца в детските ясли	брой	8	6	3 036
Население на един лекар	брой	1153	1071	181
Население на един лекар по дентална медицина	брой	1153	1071	537

Източник: НСИ

Предоставяните социални услуги през 2023 г. на територията на община Лъки са три – „Дом за пълнолетни деца с умствена изостаналост“, „Асистентска подкрепа“ и „Предоставяне на Лична помощ“. Те улесняват различни групи от населението и спомагат да бъде осигурен по-лек живот на общо 87 лица. При две от социалните услуги няма промяна в капацитета и персонала спрямо 2022 г., само при услугата „Предоставяне на Лична помощ“ през 2023 г. ползвателите намаляват с 4 души, съответно и персоналят намалява със същия брой.

Таблица 6. Социални услуги в община Лъки и техният капацитет към 2023 г

Социални услуги в общността	Адрес	Капацитет	Персонал
Дом за пълнолетни деца с умствена изостаналост	с. Джурково	40	26 щат. бройни
Асистентска подкрепа	община Лъки	18	11 социални
Предоставяне на Лична помощ	община Лъки	29	29 лични асистенти

Източник: Община Лъки

3. ПОСТИГНАТ НАПРЕДЪК ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ЦЕЛИТЕ И ПРИОРИТЕТИТЕ НА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНАТА ВЪЗ ОСНОВА НА ИНДИКАТОРИТЕ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ

В настоящата част на доклада се оценява напредъкът за периода от 01.01. до 31.12.2023 г. по изпълнението на ПИРО Лъки на база на заложените в него **индикатори за резултат и индикатори за продукт**. Индикаторите за резултат отразяват постигането на трите специфични цели, а индикаторите за продукт – петте приоритета. Общият брой на индикаторите е 28.

Оценката е направена въз основа на информацията, получена от официални източници, допълнителни кабинетни проучвания и разговори с представители на Общинска администрация.

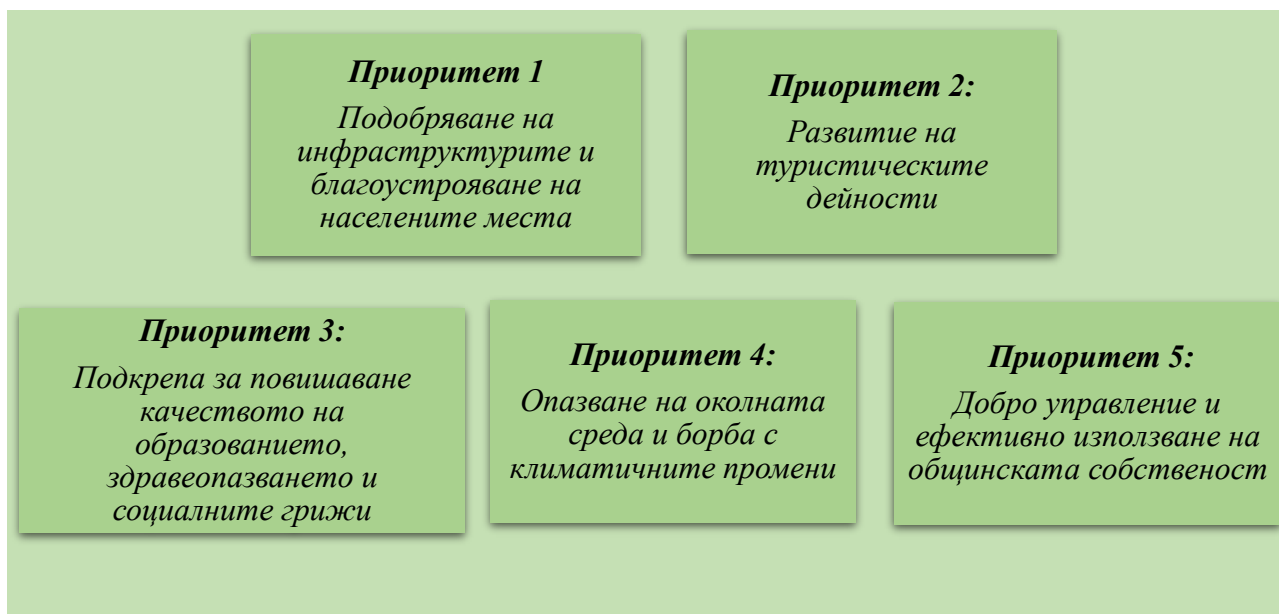
Определените в ПИРО Лъки стратегически цели са:

СЦ 1. Създаване на предпоставки за трансформиране на местната икономика към преработваща промишленост и за развитието на биологични продукти и ръст на доходите за населението;

СЦ 2. Благоустроена жизнена среда – развитие на транспортната, техническата и социалната инфраструктури;

СЦ 3. Съхранена околна среда и разумно използване на природните дадености и културното наследство.

От тях произтичат пет приоритета за развитие на общината, както следва:

При индикаторите, измерващи напредъка по постигане на заложените стратегически цели в ПИРО се наблюдават следните промени:

- Броят на нефинансовите предприятия на 1000 души от населението през 2022 г. (40,6) надвишава с малко целевата стойност (40), като причина за това не е ръст в броя на предприятията (тъй като те намаляват), а намаляващото население през разглеждания период;

*Годишен доклад за наблюдение на изпълнението на ПИРО Лъки 2021-2027 г. за периода
01.01.2023-31.12.2023 г.*

- През 2022 г. „Нетните приходи от продажби на предприятията на един жител“ също надвишават целевата стойност – с 9,63 хил. лв. и достигат до 44,63 хил. лв., което е значително по-висока стойност от тази през 2021 г. (34,17 хил. лв.). Причината е, че нетните приходи от продажби нарастват с 16 782 лв. (21,3%), докато населението намалява със 7,1% спрямо 2021 г.;
- С 15,87% се повишава средната годишна брутна работна заплата през 2022 г. в сравнение с 2021 г., а разликата със заложената базова стойност през 2018 г. е 3 846 лв.;
- Загубите на вода при пренос по водопроводната мрежа в община Лъки през 2023 г. са с 2,64% по-малко от 2022 г., достигайки до 48,36%. Въпреки този факт, процентната загуба е близка до заложената базова стойност от 2019 г. (49,25%). Най-големи загуби на вода се отчитат в населените места с. Манастир (56,7%), с. Белица (52,8%) и с. Джурково (52,4%).
- Отчитат се четири проекта за рехабилитация на уличната мрежа в населените места през 2023 г. (3 от тях са свързани с изграждане на водостоци, а четвъртият е ремонт на улица), с което отчетената през 2023 г. стойност се доближава до целевата;
- По данни на Община Лъки лицата, подпомагани със социални помощи са 325 – 95 деца и 230 лица, на които се отпуска целева помощ за отопление за отоплителния сезон 2023/2024;
- Делът на депонираните отпадъци намалява до 90% през 2023 г., но въпреки това за периода 2018-2023 г. (5 години) е отчетен спад от само 7%, който е твърде незначителен, като се има в предвид заложената целева стойност;

Таблица 7. Постигнат напредък по индикаторите за резултат на ПИРО към 2023 година.

№	Индикатор за резултат	Мерна единица	Източник на информация	Базова стойност (година на отчитане)	Междинна стойност (2023 г.)	Целева стойност (2027 г.)
Стратегическа цел 1: Създаване на предпоставки за трансформиране на местната икономика към преработваща промишленост и за развитието на биологични продукти и ръст на доходите за населението						
1.	Брой нефинансови предприятия на 1000 души от населението	Брой	НСИ	37,53 (2018 г.)	40,6 (2022 г.)	40
2.	Нетни приходи от продажби на предприятията на един жител (средногодишно)	Хил. лв.	НСИ	31,18 (2018 г.)	44,63 (2022 г.)	35
3.	Средна годишна брутна работна заплата	Лева	НСИ	14 004 (2018 г.)	17 850 (2022 г.)	18 000
Стратегическа цел 2: Благоустроена жизнена среда – развитие на транспортната, техническата и социалната инфраструктури						
1.	Дължина на рехабилитираната пътна настилка, част от общинската пътна мрежа	Километър	Община Лъки	0	0	40
2.	Загуби на вода при пренос по водопроводната мрежа	Процент	Община Лъки, ВиК оператор	49,25 (2019 г.)	48,36% (2023 г.)	40

№	Индикатор за резултат	Мерна единица	Източник на информация	Базова стойност (година на отчитане)	Междинна стойност (2023 г.)	Целева стойност (2027 г.)
3.	Реализирани проекти за рехабилитация на уличната мрежа в населените места	Брой	Община Лъки	0	4 (2023 г.)	6
4.	Новоразкрити социални услуги	Брой	Община Лъки	0	0 (2023 г.)	2
5.	Лица, подпомагани със социални помощи	Брой	ДСП – Асеновград	55 (2019 г.)	325 (2023 г.)	42
Стратегическа цел 3: Съхранена околната среда и разумно използване на природните дадености и културното наследство						
1.	Намаляване на дела на депонираните битови отпадъци спрямо общо образуваните	Процент	Община Лъки	97% (2018 г.)	90% (2023 г.)	60%
2.	Брой туристически забележителности, включени в туристически маршрути.	Брой	Община Лъки	0	0	3
3.	Брой проекти за превенция или за преодоляване на последствията от природни явления	Брой	Община Лъки	0	0	7

Източник: по данни на НСИ, Община Лъки, ДСП-Асеновград, ВИК, ИСУН, собствени изчисления

Индикаторите за резултат и индикаторите за продукт, при които е отчетена нулева стойност, означава, че не е постигнат напредък по съответния индикатор за отчетния период.

По отношение на индикаторите, измерващи напредъка по постигане на заложените приоритети в ПИРО, се наблюдават следните промени:

- Отчитат се два реализирани проекта, свързани с индикатора „Брой реализирани проекти за нови и рехабилитация на съществуващи пешеходни пространства (площади, тротоари)“ - **Основен ремонт тротоар в кв. 62 по ПУП на гр. Лъки**, както и проектът **„Укрепване и облагородяване на пешеходно пространство - пешеходен мост“ в гр. Лъки**;
- При индикатора, отчитащ разработването на културно-исторически маршрути се реализира един проект;
- Осъществени са 4 кампании за популяризиране на община Лъки;
- Заетостта в сектора „Хотелиерство и ресторантьорство“ достига до 14 заети лица, което спрямо 2021 г. е с 9 души по-малко. Тази стойност значително отдалечава индикатора от постигането на целевата стойност;
- През 2023 г. са реализирани 14 проекта, обвързани с индикатора „Изградени или възстановени подпорни стени“, а също така са довършени 2 проекта, стартирали през 2022 г.;
- Средният успех на учениците по БЕЛ на НВО достига заложената целева стойност, като през учебната 2022/2023 г. той е много добър 4,54;

*Годишен доклад за наблюдение на изпълнението на ПИРО Лъки 2021-2027 г. за периода
01.01.2023-31.12.2023 г.*

- Броят на проведените обучения в Общината през 2023 г. е четири, а броят на обучените служители е три;
- Внедрени са 72 електронни услуги в Общината, които гражданите и бизнеса могат да използват.

Таблица 8. Постигнат напредък по индикаторите за продукт на ПИРО към 2023 година

№	Индикатор за продукт	Мерна единица	Източник на информация	Базова стойност (година на отчитане)	Междинна стойност (2023 г.)	Целева стойност (2027 г.)
Приоритетно направление 1: Подобряване на инфраструктурите и благоустрояване на населените места						
1.	Брой реализирани проекти за нови и рехабилитация на съществуващи пешеходни пространства (площади, тротоари)	Брой	Община Лъки	0	2 (2023 г.)	7 (6)
2.	Реализирани проекти за подобряване качеството и достъпа до питейна вода	Брой	Община Лъки	0	0 (2023 г.)	1
3.	Сгради с внедрени мерки за енергийна ефективност	Брой	Община Лъки	0	0 (2023 г.)	16 (15)
Приоритетно направление 2: Развитие на туристическите дейности						
1.	Разработени културно-исторически маршрути	Брой	Община Лъки	0	1 (2023 г.)	3
2.	Реализирани кампании за популяризиране на общината	Брой	Община Лъки	0	4 (2023 г.)	11
3.	Брой заети в сектора „хотелиерство и ресторантьорство“	Брой	НСИ	41 (2018 г.)	14 (2022 г.)	55
4.	Туристическите фестивали и събития, включени в Единната система за туристическа информация (ЕСТИ)	Брой	Община Лъки, ЕСТИ „Регистър на туристическите фестивали и събития“	0 (2020 г.)	0	3
5.	Туристическите атракции, включени в Единната система за туристическа информация (ЕСТИ)	Брой	Община Лъки, ЕСТИ „Регистър на туристическите фестивали и събития“	13 (2020 г.)	13	20
Приоритетно направление 3: Подкрепа за повишаване качеството на образованието, здравеопазването и социалните грижи						
1.	Среден успех на учениците по БЕЛ на НВО	НП	МОН, ИПИ - https://265obshtini.bg/map/385	3,90 (2018/2019)	4,54 (2022/2023)	4,5

*Годишен доклад за наблюдение на изпълнението на ПИРО Лъки 2021-2027 г. за периода
01.01.2023-31.12.2023 г.*

№	Индикатор за продукт	Мерна единица	Източник на информация	Базова стойност (година на отчитане)	Междинна стойност (2023 г.)	Целева стойност (2027 г.)
2.	Създадени социални предприятия	Брой	Община Лъки, Регистър на социални предприятия	0 (2019 г.)	0 (2023 г.)	1 (1)
3.	Обновени (ремонтирани) обекти на здравеопазването	Брой	Община Лъки	0	0 (2023 г.)	2 (2)
Приоритетно направление 4: Опазване на околната среда и борба с климатичните промени						
1.	Реализирани проекти за опазване и подобряване на околната среда	Брой	Община Лъки	0	0 (2023 г.)	4
2.	Изградени или възстановени подпорни стени	Брой	Община Лъки	0	14 (2023 г.)	5 (5)
3.	Закрити депа за битови отпадъци	Брой	Община Лъки	0	0 (2023 г.)	1
Приоритетно направление 5: Добро управление и ефективно използване на общинската собственост						
1.	Брой проведени обучения	Брой	Община Лъки	0	4 (2023 г.)	10
2.	Служители в Общината, преминали обучения	Брой	Община Лъки	0	3 (2023 г.)	35
3.	Внедрени електронни услуги в Общината	Брой	Община Лъки	0	72 (2023 г.)	10

Източник: по данни на НСИ, Община Лъки, ДСП – Асеновград, ИСУН, собствени изчисления, ВиК

4. ДЕЙСТВИЯ, ПРЕДПРИЕТИ ОТ КОМПЕТЕНТНИТЕ ОРГАНИ С ЦЕЛ ОСИГУРЯВАНЕ НА ЕФЕКТИВНОСТ И ЕФИКАСНОСТ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПИРО

Съгласно чл. 72 от ППЗРР годишните доклади включват информация за действията, предприети от компетентните органи за осигуряване на ефективност и ефикасност при изпълнението на плана. Те включват следните компоненти:

- мерки за наблюдение и създадени механизми за събиране, обработване и анализ на данни;
- преглед на проблемите, възникнали в процеса на прилагане на плана за интегрирано развитие на общината през годината, както и мерките за преодоляване на тези проблеми;
- мерки за осигуряване на информация и публичност на действията по изпълнение на плана;
- мерки за постигане на необходимото съответствие на ПИРО със секторните политики, планове и програми на територията на общината, включително мерките за ограничаване изменението на климата и за адаптацията към вече настъпилите промени;
- мерки за прилагане принципа на партньорство;
- резултати от извършени оценки към края на съответната година.

Мерки за наблюдение и създадени механизми за събиране, обработване и анализ на данни

Основна мярка за наблюдение изпълнението на ПИРО е чрез предвидените в ЗРР инструменти за това – годишни доклади, междинна оценка и последваща оценка.

Действащите механизми за събиране, обработване и анализ на данните са предопределени от източниците на официална информация, както и механизмите за нейното получаване. В този смисъл формалният механизъм може да се обобщи в следните четири стъпки (дейности):

- съставяне на списък с необходимата информация за изготвяне на годишния доклад и/или междинна/последваща оценка;
- подготовка и изпращане на официални писма до съответните институции с искане за информация и данни;
- след получаване на информацията – систематизиране в единна база данни за целите на доклада/оценката;
- обработка на систематизираните данни и оформяне на резултатите от извършените анализи с тях.

Проблеми, възникнали в процеса на прилагане на ПИРО и мерки за преодоляването им

За 2023 година възникналите проблеми за община Лъки могат да се определят като външни. Основните причини са усложнената политическа обстановка и късният прием на националния бюджет за 2023 г. Това оказва влияние върху недостига на средства за немалък брой проекти по Националния план за възстановяване и устойчивост, по който проектните предложения останаха в резервния списък. Това попречи за енергийното обновяване и подобряване на енергийните характеристики на няколко многофамилни жилищни сгради.

Късният прием и на местния бюджет силно ограничи възможностите за извършване на планови капиталови инвестиции и възможността за реализиране на по-голям брой проекти през 2023 година.

Мерки за осигуряване на информация и публичност на действията по изпълнение на плана

С изготвянето на ПИРО е разработена и комуникационна стратегия към него. В нея са описани методите и подходите за взаимодействие с различните заинтересовани страни, както в хода на изготвянето на плана, така и при последващата му реализация.

ПИРО е публикуван на сайта на Община Лъки, където всеки заинтересован може да се запознае с него. Годишните доклади за наблюдение на изпълнението на ПИРО Лъки за 2021 г. и 2022 г. са качени на сайта на Общината. Предвижда се настоящият годишен доклад също да бъде публикуван там.

Други методи за осигуряване на публичност по изпълнението на плана са публикации в медии (онлайн и традиционни) за развитието на проекти, заложи в ПИРО. Доколкото настоящият доклад се фокусира върху третата година на изпълнението на ПИРО, се очаква мерките за публичност да продължат да се изпълняват и да се разгърнат в своята пълнота. Към 31.12.2023 г. има реализирани проекти, за които са приложени мерки за осигуряване на информация и публичност, чрез публикации в интернет страницата на Община Лъки. На страницата са публикувани новини и съобщения и за други действия на Общината по изпълнението на плана.

Мерки за постигане на необходимото съответствие на плана със секторните политики, планове и програми на територията на общината, включително мерките за ограничаване изменението на климата и за адаптацията към вече настъпилите промени

Съответствието на ПИРО Лъки със секторните планове и програми е планирано да се постига чрез периодичен мониторинг на измененията или приемането на нови стратегически документи, отнасящи се до развитието на територията. За програмния период 2021-2027 година ПИРО е един от първите документи, който задава рамка за разработване на по-детайлни местни политики и стратегии. В този смисъл може да се заключи, че ПИРО е в пълен синхрон с останалите стратегически документи на местно ниво, включително тези отнасящи се до климатичните изменения и мерките за борба с тях.

Допълнително, голяма част от средствата, предвидени за реализация на дейности и проекти в ПИРО, се очаква да бъдат привлечени от „европейските програми“, за изпълнението на които националното законодателство и стратегическата рамка са в пълен синхрон. Това гарантира съответствие на ПИРО с останалите стратегически документи на регионално и национално ниво.

Мерки за прилагане принципа на партньорство

Прилагането на принципа на партньорство е гарантиран от изготвената комуникационна стратегия, приложение към ПИРО Лъки. В нея са идентифицирани и систематизирани заинтересованите страни и са определени приложимите комуникационни дейности и канали за комуникиране на ПИРО Лъки. Към 31.12.2023 г. не са установени приложени мерки за прилагане на принципа на партньорство.

Резултати от извършени оценки

В периода 01.01.2023-31.12.2023 година не са извършвани оценки във връзка с изпълнението на ПИРО Лъки. Извършено е наблюдение на изпълнението на ПИРО Лъки за 2021 г. и 2022 г., посредством годишни доклади.

5. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОЕКТИ, ДОПРИНАСЯЩИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ И ПРИОРИТЕТИТЕ НА ПИРО С РАЗМЕРА НА УСВОЕНИТЕ СРЕДСТВА ЗА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД И ИЗТОЧНИЦИТЕ НА ТЯХНОТО ФИНАНСИРАНЕ

През 2023 г. късният прием на националния бюджет, респективно и на общинския, повлия върху реализирането на броя проекти, чрез които да се подобрят социалната и икономическата среда в община Лъки. Въпреки тези ограничения, през 2023 г., на територията на общината са реализирани и продължават да се изпълняват проекти, които допринасят за доброто изпълнение на ПИРО и през третата година от програмния период.

Проектите с принос към ПИРО Лъки, изпълнени или в процес на изпълнение и оценка през 2023 г., са систематизирани по отделните приоритети.

Напредъкът в изпълнението на ПИРО през 2023 година има количествено измерение от общо **38 отчетени проекта и инициативи** на обща стойност от **9 230 840 лв., което е с 627 237 лв. по-малко спрямо 2022 г.** Реално изплатените средства са в размер на **3 641 450 лв., с 2 296 907 лв. повече от предходната 2022 г.** Това основно се дължи на два от проектите по Приоритет 1, по които са изплатени големи суми, както и на по-големия принос на Приоритет 4 през 2023 г.

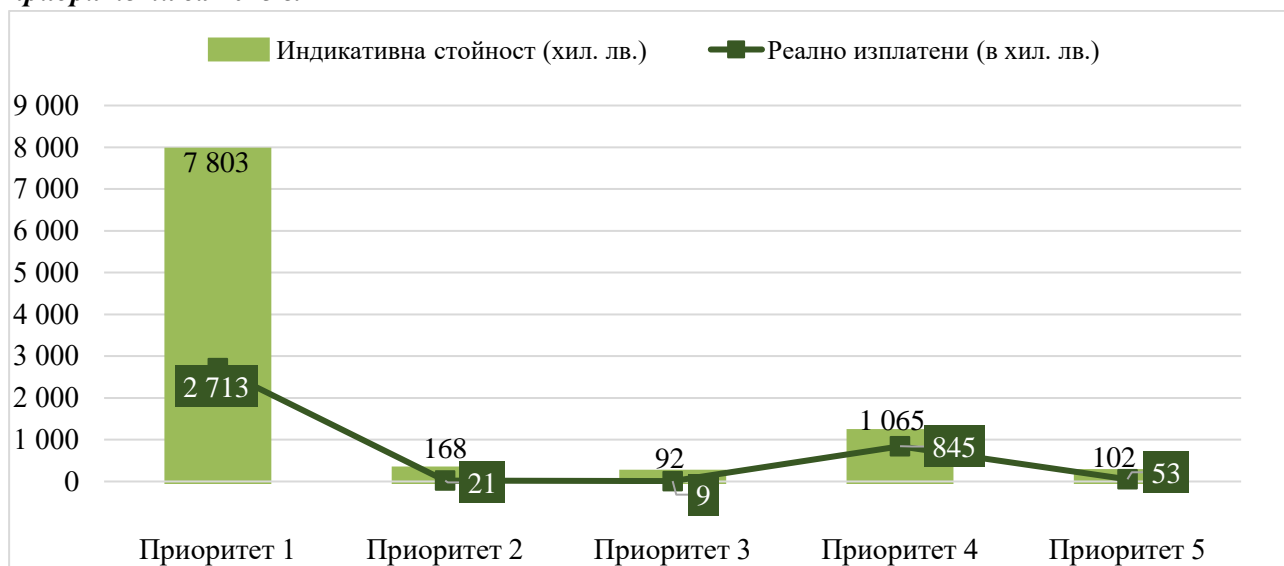
Пълният набор от проекти, реализирани през 2023 година, са посочени с техните параметри, съгласно ППЗРР (включително източник на финансиране и усвоени средства за 2023 г.) в **приложението към годишния доклад** и обхващат:

- проекти, които са изцяло изпълнени в рамките на 2023 г.;
- проекти, които са в процес на изпълнение и през 2023. Включват се проекти и инициативи, започнали преди 2023 г. или продължаващи и през 2023 г. При финансовото отчитане, там където е било възможно, с оглед наличната информация, е представена усвоената сума за 2023 г.

Изпълнението на ПИРО може да се разглежда в 2 направления. Първото е стойността на сключени договори по проектите и инициативите през 2023 г. Второто е реално изплатените средства по тези договори. Това уточнение е важно, защото през 2023 г. има проекти, по които са сключени договори, но не са извършени плащания по тях, а по някои проекти има частично извършени плащания. Това е и причината, поради която се отчита разминаване от около 37,4% между реалното финансово изпълнение на ПИРО, което е в размер на 24,38% и индикативното такова (на база само сключени договори, без плащания по тях), което достига 61,81%

Фигура 2. Индикативна стойност и реално изплатени средства по проекти в община Лъки, по приоритети за 2023 г.

Източник: Община Лъки, ИСУН, собствени изчисления

От **Фигура 2** се забелязва, че и по петте приоритета в ПИРО Лъки през 2023 г. са реализирани проекти и дейности. Тяхното изпълнение се характеризира с видим дисбаланс, в полза на Приоритет 1 – по индикативен бюджет (7 803 хил. лв.) и по реално изплатени суми (2 713 хил. лв.). На втора позиция към общия принос за изпълнението на ПИРО е Приоритет 4 – 1 065 хил. лв. индикативен бюджет и 845 хил. лв. реално изплатени суми. Останалите три приоритета имат по-ниски стойности, но това се основава и на по-малкия брой проекти, които са реализирани по тях.

През 2023 г. осъществените проекти са свързани с инвестиции, насочени към подобряване на общинската пътна мрежа (6 проекта) и възстановяване на прилежащата инфраструктура (подпорни стени) – 12 проекта. Основна част от изплатените средства през 2023 г. са от финансов принос на два проекта по Приоритет 1 – „Реконструкция на общински път PDV 2134“ и „Укрепване и облагородяване на пешеходно пространство - пешеходен мост, гр. Лъки“, както и от проектите за възстановяване и изграждане на подпорни стени в населените места в община Лъки.

Между изпълнението на отделните приоритети за развитие се забелязват известни различия по отношение на индикативния бюджет, реално изплатените средства и броя на изпълнените проекти.

По **Приоритет 1 „Подобряване на инфраструктурите и благоустрояване на населените места“** се отчитат 9 проекта с индикативна стойност 7 803 хил. лв., като реално изплатените средства са 2 712 хил. лв. Разликата между индикативната стойност и реално изплатените средства се формира от проекта, стартиран през 2022 г. за реконструкция на общински път PDV 2134/III – 861, Лъки - Джурково/-Дряново, участък от км. 0+000 до км. 6+400 на стойност 6 533,26 хил. лв. По този проект се очаква и в предстоящите години да бъде изплатен голям финансов ресурс, който ще допринесе за доброто изпълнение на ПИРО Лъки. Останалите проекти са свързани с изграждане на водостоци на улици в с. Манастир (2 проекта) и с. Борово (1 проект), реконструкция и рехабилитация на тротоари в гр. Лъки и с. Белица, както и ремонт на улица в с. Дряново. Реализираните средства по Приоритет 1 постъпват предимно от централния бюджет.

Приоритет 2. „Развитие на туристическите дейности“ към 31.12.2023 г. има 2 отчетени проекта – „*Основен ремонт на покрив на читалище в село Манастир*“ и „*Мост на културното наследство на МИГ Преспа-общини Баните, Лъки и Чепеларе и МИГ Ардино-Джебел*“. Тяхната индикативна стойност е 168,45 хил. лв., а реално изплатените суми са в размер на 21 хил. лв.

Към приоритетните дейности от програмата за туризъм на Община Лъки за периода 2018-2023 г. (съгласно чл. 11 от Закона за туризма), също не са отчетени проекти, които да допринасят за изпълнението на приоритета през 2023 г. На сайта на Община Лъки е публикуван Отчет на Програмата за развитие на туризма в община Лъки за 2022 година. Към момента на разработването на годишния доклад за 2023 г. не е публикуван актуален отчет на програмата за 2023 г.

Изпълнените проекти по **Приоритет 3. „Подкрепа за повишаване качеството на образованието, здравеопазването и социалните грижи“** също са 2. Индикативната им стойност е 91,51 хил. лв., от които реално изплатени средства са 9,43 хил. лв. Реализираните проекти са: „*Ремонт и оборудване на сграда за нуждите на ПК „Победа*“ и „*закупуване на пералня за Дом за пълнолетни лица с умствена изостаналост в с. Джурково*“.

Към **Приоритет 4. „Опазване на околната среда и борба с климатичните промени“** през 2023 г. попадат 19 проекта, от които 14 са за *възстановяване и изграждане на подпорни стени*. Индикативната стойност на проектите по приоритета е в размер на 1 065,47 хил. лв., като 79% от планираните стойности на проектите са реално изплатени – 844,81 хил. лв. Средствата постъпват от централния бюджет.

В Приоритет 4 попада и проектът „*Втора комбинирана процедура за проектиране и изграждане на компостиращи инсталации и на инсталации за предварително третиране на битови отпадъци*“ по ос 2 на ОПОС 2014-2020 на РСУО - регион Асеновград“, изпълняван по ОП „Околна среда“ и на стойност от 13 245 хил. лв. Бенефициер по проекта е Община Асеновград, а партньори са общините Лъки, Садово, Първомай и Куклен. По данни на Община Лъки и отразените плащания в капиталовата програма, към Общината през 2023 г. не са постъпили средства по съответния проект.

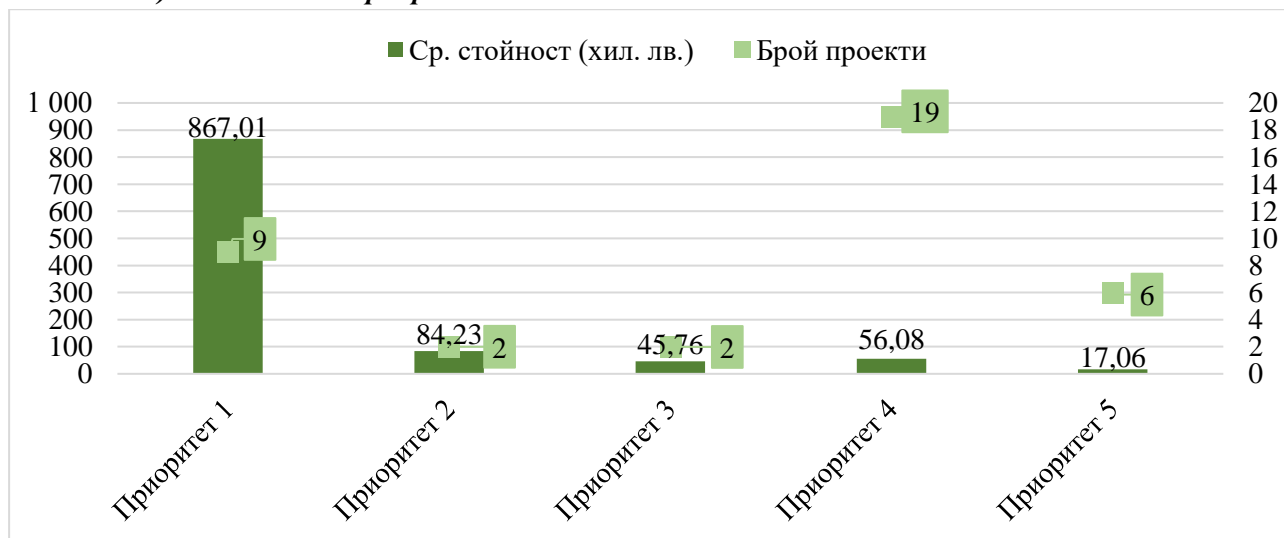
Проектите по **Приоритет 5. „Добро управление и ефективно използване на общинската собственост“** са 6. Общата им индикативна стойност е 102,33 хил. лв., от която половината е изплатена – 53,39 хил. лв. През 2023 г. са изплатени сумите по стартиралите през 2022 г. проекти, за изработване на подробни устройствени планове на отсечки от ул. „Капитан Петко войвода“, ул. „Кольо Шишманов“, ул. „Преспа“ и ул. „Родопи“. В приоритета попада и проектът за изработване на *стратегията за ВОМР за територията на МИГ „Преспа – общини Баните, Лъки и Чепеларе“*, чиято сума не е изплатена към 31.12.2023 г.

За периода 01.01.-31.12.2023 г. общото изпълнение на ПИРО Лъки включва **38** изпълнени или текущи проекта със **средна стойност от 242,92 хил. лв.**, които имат следното разпределение по приоритети:

- **Приоритет 1.** „Подобряване на инфраструктурите и благоустрояване на населените места“ – 9 проекта на средна стойност 867 хил. лв.
- **Приоритет 2.** „Развитие на туристическите дейности“ – осъществени са 2 проекта, чиято средна стойност е в размер на 84,23 хил. лв.

- През 2023 г. не са реализирани проекти по приоритетни дейности от програмата за туризъм на Община Лъки за периода 2018-2023 г. (съгласно чл. 11 от Закона за туризма).
- **Приоритет 3.** „Подкрепа за повишаване качеството на образованието, здравеопазването и социалните грижи“ – реализирани са 2 проекта със средна стойност 45,76 хил. лв.
- **Приоритет 4.** „Опазване на околната среда и борба с климатичните промени“ – броят на проектите е 19, като средната им стойност е 56,08 хил. лв.
- **Приоритет 5.** „Добро управление и ефективно използване на общинската собственост“ – изпълнени са 6 проекта със средна стойност от 17,06 хил. лв.

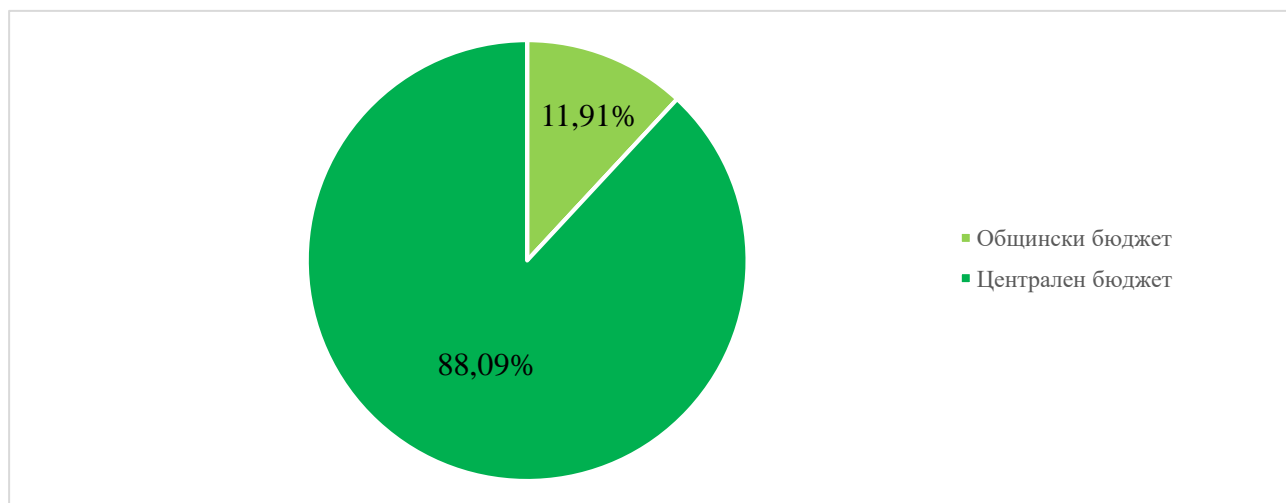
Фигура 3. Средна стойност на текущите и изпълнени през 2023 година проекти (по индикативни стойности) по заложените приоритети

Източник: по данни на Община Лъки, ИСУН, собствени изчисления

Изпълнението на ПИРО през 2023 година се характеризира с това, че над 88% от реално изплатените финансови средства постъпват от централния бюджет, а 11,9% е приносът на тези от общинския бюджет. За отчетния период не са привлечени частни инвестиции или финансови средства от други източници на финансиране. Липсват средства от Европейските структурни и инвестиционни фондове, тъй като проектите по ПРСР, които са стартирани през 2023 г., още нямат изплатени суми към момента на разработването на годишния доклад.

Фигура 4. Разпределение на реално изплатените средства според източника на финансиране за 2023

Източник: по данни на Община Лъки, ИСУН, собствени изчисления

По отношение на процентното изпълнение на приоритетите в ПИРО Лъки, може да се каже, че с най-добро изпълнение е Приоритет 1 – 85,64%, както и най-висок индикативен бюджет. Приоритет 5 има значително по-висок процент на изпълнение (152,5%), което е поради факта, че заложеният в ПИРО индикативен бюджет е изключително малък. През 2023 г. Приоритет 2 отбелязва изпълнение от 17,5%, Приоритет 4 - 8,05% и с най-ниско изпълнение е Приоритет 3 – 0,91%.

Таблица 9. Реално финансово изпълнение по приоритети за 2023 г. спрямо заложеното в ПИРО

Цел/приоритет	Индикативна стойност (хил. лв.)	Брой проекти	Средна стойност (хил. лв.)	Реално изплатени (в хил. лв.)	Заложен и в ПИРО (хил. лв.)	% на изпълнение
Приоритет 1. Подобряване на инфраструктурите и благоустрояване на населените места	7 803,08	9	867,01	2 712,82	3 168,00	85,64%
Приоритет 2. Развитие на туристическите дейности	168,45	2	84,23	21,00	120,00	17,50%
Приоритет 3. Подкрепа за повишаване качеството на образованието, здравеопазването и социалните грижи	91,51	2	45,76	9,43	1 040	0,91%
Приоритет 4. Опазване на околната среда и борба с климатичните промени	1 065,47	19	56,08	844,81	10 491,00	8,05%
Приоритет 5. Добро управление и ефективно използване на общинската собственост	102,33	6	17,06	53,39	35,00	152,54%

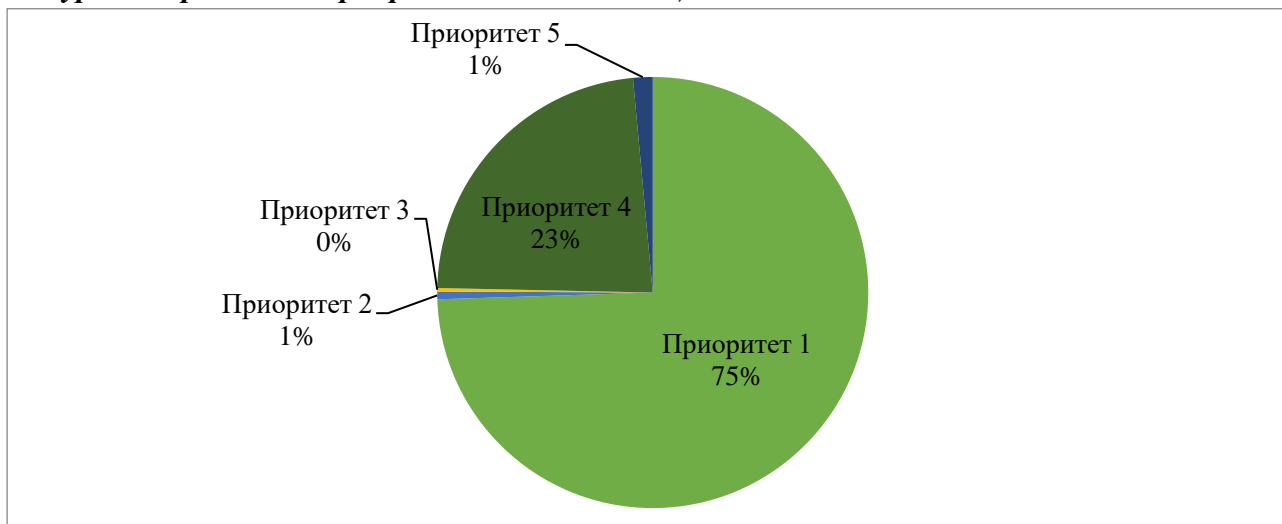
Цел/приоритет	Индикативна стойност (хил. лв.)	Брой проекти	Средна стойност (хил. лв.)	Реално изплатени (в хил. лв.)	Заложен и в ПИРО (хил. лв.)	% на изпълнение
Приоритетни дейности от програмата за туризъм на Община Лъки за периода 2018-2023 г. (съгласно чл. 11 от Закона за туризма)	0,00	0	0,00	0,00	91,00*	0,00%
ОБЩО ЗА ПИРО 2021-2027	9 231	38	242,92	3 641	14 935	24,38%

* Индикативната стойност е сумирана и извадена от Програмата за реализация на ПИРО Лъки

Източник: по данни на Община Лъки, ИСУН, собствени изчисления

Отчетът за 2023 година показва, че основен принос към финансовото изпълнение на ПИРО има Приоритет 1 (75%). След него се нарежда Приоритет 4, с принос от 23% към общото изпълнение. Общият принос на Приоритет 2 и Приоритет 5 е 2%. Заслугата на Приоритет 3 е с нулева стойност, тъй като размерът на реално изплатените суми е много малък. Приоритетните дейности по Програмата за туризъм на Община Лъки нямат принос към ПИРО, тъй като не са реализирани проекти, съответно не са изплатени никакви средства.

Фигура 5. Принос на приоритетите към общото изпълнение на ПИРО за 2023 година

Източник: по данни на Община Лъки, ИСУН, собствени изчисления

6. ЗАКЛЮЧЕНИЯ И ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ НАБЛЮДЕНИЕТО НА ПИРО

Общите заключения по отношение изпълнението на ПИРО са:

- Населението на община Лъки е 0,34% от общото население в област Пловдив. Това показва, че сходно с тенденциите в страната, демографската ситуация в община Лъки продължава да се влошава.
- Коефициентът на демографско заместване има изключително тревожна стойност през 2022 г. – 21,19%. Това означава, че на пазара на труда навлизат 21 души, което е крайно недостатъчно и няма как да компенсира трудоспособните лица, които излизат в пенсионна възраст – 236 души.
- С най-голям принос към общинската икономика са добивната промишленост и преработващата промишленост.
- В община Лъки основно преобладават микро предприятията, които са 93,1% от нефинансовите предприятия. Заетите лица в предприятията в общината намаляват с 33 души, а броят на предприятията намалява с две.
- Произведената продукция в предприятията нараства с 22% (16 726 хил. лв.), а нетните приходи от продажби с 21,3% (16 782 хил. лв.). В същото време се отчита драстичен спад на разходите за придобиване на дълготрайни материални активи (РДМА) – намаляват с 49,2% (2 787 хил. лв.) спрямо предходната 2021 г.
- Добивната промишленост формира 79,1% от произведената продукция и 76% от нетните приходи в общината.
- През 2023 г. по данни на Дирекция „Бюро по труда“ – Асеновград в община Лъки се регистрира увеличаване на безработицата с 1,8%.
- Средната брутна работна заплата в община Лъки за 2022 г. се увеличава с 15,87% и достига до 17 850 лв. Това увеличение е благоприятно, защото успява да изпревари нивото на средногодишната инфлация (15,3%).
- При 54,5% от индикаторите за резултат се отчита положителен напредък, а при 36% от тях не се отчита напредък. През 2023 г. стойността на индикатора „Загуби на вода при пренос по водопроводната мрежа“ остава близка до базовата стойност от 2019 г.
- През 2022 г. индикаторът „Нетни приходи от продажби на предприятията на един жител“ надвишава целевата стойност, което налага при бъдеща актуализация на ПИРО Лъки, да бъде завишена целевата стойност.
- 41% от индикаторите за продукт нямат никакво развитие за 2023 г. Положително развитие се забелязва при 7 от всички индикатори.
- Индикаторът, отчитащ заетостта в сектор „Хотелиерство и ресторантьорство“ достига до 14 заети лица. Тази стойност значително отдалечава индикатора от постигането на целевата стойност.
- През 2023 г. отново е постигнат индикаторът „Изградени или възстановени подпорни стени“ – 14 реализирани проекта.
- По отношение на образователната структура на населението, индикаторът за средния успех на учениците по БЕЛ на НВО достига заложената целева стойност, като през учебната 2022/2023 г. е много добър 4,54.
- През 2023 г. липсва изпълнение по приоритетните дейности по програмата за туризъм на Община Лъки. Въпреки това общото изпълнение на ПИРО за 2023 година е много добро – 24,38% реално изплатени средства от предварително планираните 61,81% по обща индикативна стойност.

- Основен принос за доброто изпълнение на ПИРО имат Приоритет 1, Приоритет 4 и Приоритет 5.
- През 2023 г. при източниците на финансиране се наблюдава принос единствено на средства от националния бюджет с дял от 88,09% и общинския бюджет – 11,91%.
- Изпълнението на ПИРО през 2023 г. е с 15,38% по-добро от това през 2022 г.
- Важно за доброто изпълнение на ПИРО Лъки е през следващите години да бъдат реализирани повече проекти, като те трябва да бъдат разпределени равномерно по отделните приоритетни направления. Помощен механизъм за това е Програмата за реализация на ПИРО Лъки, в която са описани подробно предвидените дейности и проектни идеи, по всеки от приоритетите и мерките.

Според изложените изводи и препоръки за изпълнението на ПИРО Лъки през 2023 г., не е необходима актуализация на плана.

Препоръчва се, настояща структура на доклада да бъде продължена и в следващите години, за да може по-лесно да се проследява напредъка на ПИРО. В същото време единната структура ще допринесе за по-качествено, лесно и пълно разработване на предстоящите междинна и последваща оценки на ПИРО.

7. ПРИЛОЖЕНИЯ

Приложение 1. Реализирани проекти и дейности във връзка с изпълнението на ПИРО Лъки за периода 01.01-31.12.2023 г.

Приложение 1. Реализирани проекти и дейности във връзка с изпълнението на ПИРО за 2023 година

№	Проект/инициатива	Стойност (хил. лв.)	Реално изплатени (2023)	Източник на финансиране	Разпределение на финансовите средства					Период за реализация				
					Общински бюджет	ЕСИФ и други финансиращи програми	Централен бюджет	Частни инвестиции	Други източници	<2020	2021	2022	2023	2023 [^]
Приоритет 1. Подобряване на инфраструктурите и благоустрояване на населените места		7 803,08	2 712,82		414,51	0,00	2 298,31	0,00	0,00					
1	Изграждане на водосток в улица от о.т. 122 до о.т. 125 по ПУП на с. Манастир	9,00	9,00	ЦБ			9,00							
2	Изграждане на водосток южно от улица между о.т. 95 и о.т. 15 по ПУП на с. Манастир	24,00	24,00	ЦБ			24,00							
3	Изграждане на водосток южно от кв. 31 по ПУП на с. Борово	23,04	23,04	ЦБ			23,04							
4	Основен ремонт тротоар в кв. 62 по ПУП на гр. Лъки	59,04	59,04	ЦБ			59,04							
5	Проект „Реконструкция и рехабилитация на тротоари от о.т. 26 до о.т. 107 и на пътни връзки от о.т. 26 до о.т. 29 на ул. „Възраждане“ в гр. Лъки“	208,31	0,00	ПРСР (МИГ)		0,00	0,00							
6	Проект „Реконструкция и рехабилитация на тротоари на улица от о.т. 6 до о.т. 80 по ПУП на с. Белица, община Лъки“	135,12	0,00	ПРСР (МИГ)		0,00	0,00							
7	Реконструкция на общински път PDV 2134/III - 861, Лъки - Джурково/-Дряново, участък от км. 0+000 до км. 6+400, с. Дряново	6 533,26	1 859,43	ЦБ			1 859,43							
8	Укрепване и облагородяване на пешеходно пространство - пешеходен мост, гр. Лъки	775,31	738,31	ОБ, ЦБ	414,51		323,80							
9	Ремонт на улица към имоти с кадастрални № 49 и 50 по КП на с. Дряново	36,00	0,00	ЦБ			0,00							

Приложение 1. Реализирани проекти и дейности във връзка с изпълнението на ПИРО за 2023 година

№	Проект/инициатива	Стойност (хил. лв.)	Реално изплатени (2023)	Източник на финансиране	Разпределение на финансовите средства					Период за реализация				
					Общински бюджет	ЕСИФ и други финансиращи програми	Централен бюджет	Частни инвестиции	Други източници	<2020	2021	2022	2023	2023 [^]
Приоритет 2. Развитие на туристическите дейности		168,45	21,00		0,00	0,00	21,00	0,00	0,00					
1	Основен ремонт на покрив на читалище, село Манастир	21,00	21,00	ЦБ			21,00							
2	Проект „Мост на културното наследство на МИГ Преспа-общини Баните, Лъки и Чепеларе и МИГ Ардино- Джебел“	147,45	0,00	ПРСР		0,00	0,00							
Приоритет 3. Подкрепа за повишаване качеството на образованието, здравеопазването и социалните грижи		91,51	9,43		9,43	0,00	0,00	0,00	0,00					
1	Ремонт и оборудване на сграда за нуждите на ПК „Победа“	81,91	0,00	ПРСР		0,00	0,00	0,00						
2	Закупуване на пералня, с. Джурково (ДПЛУИ)	9,60	9,43	ОБ	9,43									
Приоритет 4. Опазване на околната среда и борба с климатичните промени		1 065,47	844,81		0,00	0,00	844,81	0,00	0,00					
1	Възстановяване и изграждане на подпорна стена на ул. Миньорска между о.т. 398 и о.т. 401 в кв. 21 по ЗРП на гр. Лъки	537,78	537,78	ЦБ			537,78							
2	Възстановяване на подпорна стена УПИ – VI – 285, 286, кв. 15, гр. Лъки	40,00	19,91	ЦБ			19,91							
3	Възстановяване на подпорна стена в улица източно от имот 6 по КП на с. Лъкавица	15,70	15,70	ЦБ			15,70							
4	Възстановяване на подпорна стена в улица между о.т. 16 и о.т. 20 по ПУП на с. Дряново	23,52	23,52	ЦБ			23,52							
5	Възстановяване на подпорна стена от о.т. 119 до о.т. 120 по ПУП на с. Джурково	22,78	22,78	ЦБ			22,78							
6	Възстановяване на подпорна стена южно от УПИ - I -236, кв. 51 по ПУП на гр. Лъки	30,70	30,70	ЦБ			30,70							
7	Изграждане на беседка – в улица м/у о.т. 66 и 65 по ПУП на гр. Лъки	8,04	8,04	ЦБ			8,04							

Приложение 1. Реализирани проекти и дейности във връзка с изпълнението на ПИРО за 2023 година

№	Проект/инициатива	Стойност (хил. лв.)	Реално изплатени (2023)	Източник на финансиране	Разпределение на финансовите средства					Период за реализация				
					Общински бюджет	ЕСИФ и други финансиращи програми	Централен бюджет	Частни инвестиции	Други източници	<2020	2021	2022	2023	2023 [^]
8	Изграждане на беседка – в УПИ IX, кв. 17 по ПУП на гр. Лъки	9,00	9,00	ЦБ			9,00							
9	Изграждане на подпорна стена от о.т. 97 и о.т. 98 по ПУП на с. Джурково	15,70	15,70	ЦБ			15,70							
10	Изграждане на подпорна стена в улица между о.т. 48 и о.т. 50 по ПУП на с. Югово	10,08	10,08	ЦБ			10,08							
11	Изграждане на подпорна стена в УПИ IX, кв. 17 по ПУП на гр. Лъки	8,21	8,21	ЦБ			8,21							
12	Изграждане на подпорна стена на улица между о.т. 210 и о.т. 404 по ПУП на гр. Лъки	18,70	18,70	ЦБ			18,70							
13	Изграждане на подпорна стена на улица между о.т. 289 и о.т. 286 по ПУП на гр. Лъки	16,78	16,78	ЦБ			16,78							
14	Изграждане на подпорна стена на улица от о.т. 10 и о.т. 18 по КП на с. Дряново	93,00	14,40	ЦБ			14,40							
15	Изграждане на подпорна стена на улица от о.т. 66 и о.т. 69 с. Белица	30,00	25,38	ЦБ			25,38							
16	Изграждане на подпорна стена на улица северно от имот 106 по КП на с. Дряново	25,66	25,66	ЦБ			25,66							
17	Покриване на коритото на река Джурковска в участъка между мост на ул. „Освобождение“ и кръстовище с ул. „Дичо Петров“, гр. Лъки	32,40	32,40	ЦБ			32,40							
18	Проект „Интегрирана система за ранно известяване на горски пожари с автоматична наблюдателна станция“	117,35	0,00	ПРСР		0,00	0,00							
19	Укрепване на скат южно от имот 27 по КП на с. Дряново	10,08	10,08	ЦБ			10,08							

Приложение 1. Реализирани проекти и дейности във връзка с изпълнението на ПИРО за 2023 година

№	Проект/инициатива	Стойност (хил. лв.)	Реално изплатени (2023)	Източник на финансиране	Разпределение на финансовите средства					Период за реализация				
					Общински бюджет	ЕСИФ и други финансиращи програми	Централен бюджет	Частни инвестиции	Други източници	<2020	2021	2022	2023	2023^
Приоритет 5. Добро управление и ефективно използване на общинска собственост		102,33	53,39		9,86	0,00	43,53	0,00	0,00					
1	Изготвяне на стратегията за ВОМР за територията на МИГ „Преспа – общини Баните, Лъки и Чепеларе“, финансирано по подмярка 19.1 „Помощ за подготвителни дейности“ на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г.	48,21	0,00	ПРСР		0,00	0,00							
2	Общ устройствен план, гр. Лъки	39,00	39,00	ЦБ			39,00							
3	ПУП - ул. Капитан Петко войвода от о.т. 187 до о.т. 255, гр. Лъки	1,92	1,60	ОБ	1,60									
4	ПУП - ул. Кольо Шишманов от о.т. 79 до о.т. 59, гр. Лъки	5,38	5,38	ОБ	5,38									
5	ПУП - ул. Преспа от о.т. 166 до о.т. 86, гр. Лъки	5,38	5,38	ОБ, ЦБ	0,84		4,53							
6	ПУП - ул. Родопи от о.т. 148 до о.т. 277, гр. Лъки	2,45	2,04	ОБ	2,04									
Приоритетни дейности от Програмата за туризъм на Община Лъки за Периода 2018-2023 г. (съгласно чл. 11 от Закона за туризма).		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00					
Няма реализирани проекти														
ОБЩО ИЗПЪЛНЕНИЕ		9 230,84	3 641,45		433,80	0,00	3 207,65	0,00	0,00					